

При Одринъ пѣхотинцитѣ се надсмиваха на крѣпостнитѣ артилеристи, че строели крѣпости за орждия и за наблюдателни пунктове. Прѣзъ послѣдната, обаче, война тѣ надминаха съ своитѣ галерии, заслони и наблюдателни пунктове и най-взискателния въ миналото „крѣпостникъ“, като за тоя урокъ се издигнаха много прѣждеврѣмени гробове.

Аеропланитѣ. На тѣхъ се гледаше прѣзъ войната само като на едно не до тамъ сигурно сръдство за разузнаване, което въ извѣстна ограничена степенъ ще допълни разузнаването на кавалерията. Нѣколкото бомби, които имъ се даваха, не вдѣхваха у никого довѣрие. Войната, обаче, показва обратното. Тя издигна аероплана като първо и най-главно разузнавателно сръдство, което не допълня кавалерията, а се допълня отъ нея.

Аероплана позволява да се надниква и въ най-дълбокия тилъ на противника почти ежедневно. Аеропланътъ разузнаваше най-силно брониранитѣ позиции, като сѣмаше въ фотографии съ най-големи подробности тѣхното устройство. Аеропланътъ разнасяше новини и заповѣди десеторно по-скоро отъ най-бързия конникъ.

Най-послѣ аеропланитѣ въоръжени съ бомби и картечници играха съществена роля въ подготовката и развоѣ на най-сѣдбоноснитѣ боеве. Надмощието въ въздуха се прѣвѣрна въ една дълготрайна фаза, не разграничена, на съврѣменитѣ сражения. Положението, което аеропланитѣ си извоюваха прѣзъ тая война не е достатъчно категорично за да ни прѣдскаже цѣлитъ размѣръ на бѣдащата имъ роля. Едно е сигурното, че опита ще се прѣвърне въ мирноврѣмени илюзии, които бѣдаща една война ще разруши. Погледнато на бѣдащото прѣзъ очилата на аналогията бихме видѣли аеропланнитѣ ескадри като единъ отъ най-важнитѣ фактори за рѣшаването на сраженията. А когато се върви по закона на логиката, на причиността, и слѣдствието, то се налага сѣщото заключение: съревнованието за господство въ въздуха ще започне и завѣрши бѣдащитѣ сражения на коалиранитѣ се индустриални народи.

Конницата. Конницата прѣди войната се считаше като главенъ родъ оржие. Ролята обаче, която се прѣдставяше на конницата въ миналото, се ограничаваше постоянно съ увеличаване дѣйността на аероплана, увеличаване използването на окопа и на техническитѣ съврѣменни боеви сръдства. При първитѣ сръдни боеве и до затвърдяване на броневитѣ фронтове на противоположнитѣ коалиции, конницата намѣри поле за дѣйствие. Но слѣдъ това затвърдяване на фронта цѣли конни дивизии бѣха спѣшени, прѣвѣрнати на пѣхота и на картечни отдѣления, конни офицери разпрѣснати по щабоветѣ и тиловитѣ служби. Войната подчерта, че кавалерията бѣ по-многочислена отъ колкото нуждитѣ на миналитѣ сражения сѣ изисквали това. Коня като прѣсно сръдство бѣ замѣненъ съ камиони, автомобили и тренове, както бѣ съ прѣхвърляне армията на Монури около Парижъ прѣди сражението на Марна. Изхода на съврѣменнитѣ сражения не зависи отъ мимолѣтни, обаче не затвърдени успѣхи. Такива успѣхи оставатъ само, като единъ епизодъ на тежката и продължителна борба на народитѣ.

Бѣдащия организаторъ ще трѣбва да се отърси отъ много прѣдрасждаци и да огреди на конницата онова мѣсто, което войната ѣ опрѣдѣли. Той трѣбва да изясни причинитѣ, поради които, когато бойнитѣ съврѣменни условия налагаха постоянното увеличение на всички други родове оржие включая и аеропланитѣ, сѣчатѣ тия условия прѣдизвикаха разформирването на конни части и бездѣйствието на кавалерията прѣзъ по-големата частъ на свѣтовната война; бездѣйствие, което така зарази духоветѣ, че нашата конница остана нѣмъ свидѣтель на страшната Доброполска катастрофа. Той трѣбва да разрѣши въпроса дали миналата война не измѣсти конницата отъ стѣпалото на главенъ родъ оржие, и дали въ бѣдащата война, за конница въ днешна смисълъ на думата ще да има мѣсто. По-големата частъ отъ ролитѣ, които ѣ се възлагаха не ще ли бѣдатъ извър-